

Protokół

96. posiedzenia I. sesji IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 15. października 1910.

Początek o godzinie 10. minut 30.
przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy
J.E. St. hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański,
Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wasung,
Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 129.

Ze strony Rządu: c. k. Namiestnik
J.E. Dr. M. Bobrzyński. c. k. Radca dworu
Stanisław Grodzicki.

Marszałek konstatuje dostateczną
ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 94.
posiedzenia uważa za przyjęty gdyż nie
wniesiono przeciw niemu żadnych zarzu-
tów, protokół 95. posiedzenia złożony jest
w biurze sejmowem do przejrzenia.

Marszałek oznajmia, że udzielił p.
Obertyńskiemu urlopu na 8 dni.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis
petycyj wniesionych po dzień 15. paździer-
nika 1910 roku, które przydzielono nastę-
pującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej L. s. 7415, 7416,
7418—7420, 7423, 7424, 7426, 7427, 7429,
7430, 7432, 7433, 7435, 7437—7439, 7441—
7443, 7448, 7450, 7454, 7458, 7460—7465,
7468, 74s9, 7471.

Komisji szkolnej L. s. 7421, 7422,
7425, 7444, 7455—7447, 7449, 7456, 7457,
7359, 7466, 7470.

Komisji petycyjnej L. s. 7450.

Komisji prawniczej L. s. 7431.

Komisji gosp. kraj. L. s. 7428, 7433.

Komisji kolejowej L. s. 7436.

Komisji przemysłowej L. s. 7417.

Komisji sanitarnej L. s. 7467.

Po odczytaniu petycji L. s. 7441
Filii Towarzystwa im. Kaczkowskiego
w Stanisławowie o subwencję dla bursy;
przemawia p. Senyk popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis
dalszych petycji, które przydzielono od-
nośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 7442
Bursy ś-go Włodzimierza w Stryju o sub-

wencyę; przemawia p. Senyk popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 7444 Macieja Rączki, prywatnego nauczyciela w Huciskach o dar z łaski; przemawia p. Stojalowski popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 7460 Ruskiej bursy im. Kaczkowskiego o subwencyę w Czortkowie, Marszałek udziela głosu ks. Kołpaczkiewiczowi dla poparcia tej petycji.

P. ks. Kołpaczkiewicz nieobecny w Izbie.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 7461 Ruskiej bursy im. Gogola w Rawie o subwencyę.

Marszałek udziela głosu p. Kołpaczkiewiczowi dla poparcia tej petycji.

P. ks. Kołpaczkiewicz nieobecny w Izbie.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarze p. p. Urbański, a następnie Skwarko odczytują zgłoszone wnioski i interpelacje, które opiewają:

W n i o s e k n a g ł y.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się komisję dla reformy wyborczej, aby do dni trzech zdała Wysockiemu Sejmowi sprawę z dotychczasowych prac swoich w przedmiocie sejmowej reformy wyborczej.

Wnioskodawca:

Leo.

Bandrowski, Doliński, Rutowski, Federowicz, Jabłoński, Battaglia, Sare, Sala, Ciuchciński, Skarbek, Maryewski, Michałowski, Bednarski, Landau, Tertil, Schätzel Jahl, ks. Pastor, Kleski.

W n i o s e k n a g ł y

posła Szweda i tow. o udzielenie wsparcia mieszkańcom gminy Koszarowa powiatu Żywiec z powodu klęski gradowej.

Wysoki Sejmie!

Dnia 1. sierpnia 1910 gmina Koszarowa dotknięta została nie pamiętną burzą gradową która na obszarze $\frac{3}{4}$ części gminy wszystkie ziemioplody do szczytu zniszczyła i zarządziła szkodę na 30.000 koron.

Taką samą klęskę poniosła ta gmina w roku 1909 bo nawałnica połączona z gradem zniszczyła plony i grunta górnicze w wielu miejscach uszkodziła. — Gmina Koszarowa należy do najuboższych gmin powiatu żywieckiego, ma grunta złe w górach karpackich około Babiej góry i Węgier położone, liczy około 2.800 mieszkańców i ludność tu uboga nie ma w miejscu żadnych zarobków, a przez dwukrotne klęski elementarne popadła w większą nędzę — i niektóre familie już teraz nie mają co jeść — ani za co kupić.

Z tego powodu na prośbę gminy

Wysoki Sejm raczy:

Mieszkańcom gminy Koszarowa z

powodu dwukrotnego gradobicia przyznać wydatniejsze wsparcie na żywność — na zakupno karmy bydłu — i na obsiewek ich gruntów na wiosnę.

We Lwowie, dnia 14. października 1910.

Wnioskodawca :
Szwed.

Sandulak, Sodomora, Dumka, Długosz, Wasung, Żardecki, Jampolski, Kędzior, Cipser, Styła, Bis, Ptak, Jedynak, Krężel.

W n i o s e k

posła Bisa i tow. w sprawie obwałowania rzeki Sanu od strony gruntów gminy Wolina w powiecie niskim.

Wysoki Sejmie !

Gmina Wolina powiatu niskiego ma grunta w obszarze około 250 morgów położone nad rzeką Sanem.

Wskutek nieuregulowania brzegów rzeka owa wylewa przy każdym wyższym stanie wody, zalewając wszystkie wyż wymienione grunta, co sprawia, iż włościanie zmuszeni są siać po dwa i trzy razy i nic nie zbierają. Ponieważ są to grunta najlepszej jakości, z których opłacać muszą właściciele wysokie podatki, obowiązkiem jest Rządu i kraju uchronić ludność od niepowetowanych strat, przez obwałowanie rzeki Sanu, przeto podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby po zbadaniu dokonał obwałowania rzeki Sanu.

Wnioskodawca :
Bis.

Krężel, Jedynak, Szwed, Stefczyk, Sko-
łyszewski, Ptak, Bojko, Styła, Kędzior,
Bernadzikowski, Myjak, Jampolski, Cie-
luch Witos.

W n i o s e k

p. A. Krężła i tow. w sprawie utworzenia ustawy umożliwiającej gminom nieposiadającym pastwisk zupełnie, albo w niedostatecznej mierze, nabycie takowych na spłatę długoterminową.

Wysoki Sejmie !

C. k. Rząd obowiązany jest wypłacać krajowi odszkodowanie za traktaty handlowe zawarte z krajami bałkańskimi, z których korzystać winni wszyscy rolnicy.

Część funduszków tych przeznaczył kraj na meliorację pastwisk gminnych i ulepszenie ich przez zaprowadzenie lepszej kultury.

Zważywszy, że znaczna część gmin i to gmin położonych na lichych gruntach, pastwisk gminnych nie posiada zupełnie albo posiada je w niedostatecznej mierze — dlatego z odszkodowania tego korzystać nie może;

zważywszy, że ludność tych gmin skutki, z powodu zawarcia wspomnianych traktatów najbardziej odczuwa, w zamian nie otrzymuje żadnego odszkodowania, jest zagrożona w egzystencji i zmuszona do emigracji z powodu upadku hodowli bydła a tem samem rolnictwa;

zważywszy wreszcie, że z upadkiem hodowli bydła połączony jest i upadek rolnictwa, następstwem czego jest masowa emigracja a w kraju brak rąk do pracy na roli;

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby na najbliższą sesję sejmową opracował i wniósł projekt ustawy krajowej (podobnie jak ustawa o włościach rentowych) stwarzającej fundusz umożliwiający gminom nieposiadającym pastwisk gminnych

zupełnie albo w niedostatecznej mierze, nabycie takowych na spłaty długoterminowe.

Wnioskodawca:

Krężel.

Witos, Cieluch, Styła, Jampolski, Bojko, Jedynak, Szwed, Bis, Ptak, Bernadzikowski, Skołyaszewski, Żardecki, Kędzior, Stefczyk, Myjak.

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Rozporządzeniem Ministerstw spraw wewnętrznych, handlu i sprawiedliwości z dnia 18. maja 1910 roku zakazano obrót handlowy wszelkiego rodzaju drożdży z domieszką krochmalu.

W motywach zakazu podano, że do mieszka krochmalu do drożdży jest dla zdrowia szkodliwą.

Gdy wedle orzeczenia znanych lekarzy, jak na przykład Profesora Dra Erubera — stwierdzonem zostało, że domieszka krochmalu do drożdży w odpowiedniej ilości, zupełnie dla zdrowia nie jest szkodliwą — gdy nadto wskutek zakazu domieszki, cena drożdży znacznie się podwyższy, co utrudni biedniejszej ludności potrzebującej drożdży ich nabycie — gdy w końcu zakaz ten rujnuje dotychczas pomyślnie się rozwijający przemysł kromchalski,

przeto podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby bezzwłocznie cofnął swe rozporządzenie z dnia 18. maja 1910 roku, którem zakazano używania w obrocie handlowym drożdży z domieszką krochmalu.

Wnioskodawca:

Skarbek.

J. Korytowski, Komorowski, Laskowski, Garapich, Czarkowski-Golejewski, Sala, Raciborski, Götz, Gorayski, Weiser, Sta-

dnicki, Obertyński, Gołuchowski, Abrahamowicz.

I n t e r p e l a c y a

p. T. Starucha i tow. do c. k. Rządu w sprawie wstrzymania ściągania podatków w Mielnicy, Żurawnie, Moszyńce, Włodzimiercach i inne żydaczowskiego powiatu z powodu zarazy i zabronienia jarmarków.

We wsi Mielnicy, Żurawnie, Motyńcach w pow. żydaczowskim wybuchła zaraza pyskowa i racicowa i z tego powodu zarządziły władze zamknięcie targów i jarmarków. Ponieważ biedni mieszkańcy tej okolicy prawie wyłącznie z chowu bydła opłacają podatki i swoje potrzeby, więc podczas zamknięcia jarmarków ludność znajduje się w bardzo przykrem położeniu i nie może się ściągnąć na zapłacenie podatków. C. k. Urząd podatkowy właśnie w tę przykrą porę zarządził egzekucję ściągania podatków w tych wsiach, gdzie panuje zaraza — co jest dla chłopów wielką ruiną.

Dlatego zapytują podpisani czy góttów jest c. k. Rząd powstrzymać ściąganie podatków w tych wsiach na czas zamknięcia jarmarków?

Interpelant;

T. Staruch.

A. Staruch, Korol, Hanczakowski, Tracz, Krynicki, Krysowaty, Skwarko, Sandulak, Kiweluk, Lewicki, Makuch, Petruszewicz, Winniczuk, Dumka, Sodomora.

I n t e r p e l a c y a

p. Makucha i tow. do c. k. Rządu w sprawie pobicia Michała Herdediuka s. Iwana Żabia przez wachmistrza żandarmeryi Jakubczyka z posterunku Sokołówka, pow. kosowskiego.

W jesieni 1909 r. odwoził Michał Herdediuk s. Iwana z Żabia rekrutów do wojska. W Jaworowie nocował on u żyda Wildkorna. W nocy przyszedł tam żan-

darm tyt. wachmistrz Jakubczyk z Sokołówki k. Kosowa i bez powodu pobił Herdediuka.

Herdediuk poddał się lekarskim oględzinom a sądowy lekarz w Żabiu Dr. Kirschbaum zrobił wskutek tego doniesienie karne przeciw Jakubczykowi. Wskutek tego doniesienia, przesłuchano w krótkim czasie Herdedzuka, jako poszkodowanego, a Michała Janiuka s. Iwanu i Dmytra Kikinczuka z Żabia jako świadkowie — na posterunku żandarmeryi w Sokołówce k. Kosowa. Przesłuchiwał wachmistrz żandarmeryi z Kosowa. Po przesłuchaniu powiedział Herdedzukowi, że będzie w tej sprawie rozprawa.

Jednakowoż do tego czasu nie ma żadnej wiadomości o tej rozprawie.

Z powodu tego zapytują podpisani:

1) Czy ck. Rząd raczy bezzwłocznie poczynić odpowiednie kroki, ażeby winnego Jakubczyka pociągnąć do odpowiedzialności za jego nadużycie?

2) Czy raczy c. k. Rząd poczynić odpowiednie kroki, w celu wyszukania tych, którzy chcieli tę sprawę zatuszować i pociągnąć ich za to do odpowiedzialności.

Interpelant:
Makuch

Kurowiec, Petruszewicz, Kiweluk, Sodomora, T. Staruch, A. Staruch, Dumka, Sandulak, Skwarko, Winniczuk, Lewicki, Korol, Hanczakowski, Tracz.

I n t e r p e l a c y a.

p. Sandulaka i tow. do Wydziału krajowego w sprawie bezprawnego i szkodliwego dla gminy Ispas, zarządzenia kołomyjskiego Wydziału powiat.

Gmina Ispas, pow. Kołomyja wydzierzała swój młyn na podstawie uchwały

rady gm. z dnia 8,7 1910 spółce złożonej z miejscowych gospodarzy na 6 lat.

Spółka zobowiązała się płacić tytułem czynszu 2.050 K. — a że młyn jest prawie niezdolny do mlewa i grozi upadkiem, ma spółka za cenę czynszu odbudować go. Dzierżawcą tego młyna był dotychczas żyd Samuel Kesten, który przez dwadzieścia lat wynajmował go za kwotę 1.700 — 2.000 K.

Żyd ten, a właściwie jego żona ma własny młyn a chodzi mu o to, ażeby w jednej ręce mieć 2 młyny i wyzyskiwać mieszkańców gminy. Gmina nie chciała Kestynowi wynajmować młyna, dlatego, że on będąc dzierżawcą nigdy umów kontraktu nie dotrzymywał a gmina przez to poniosła materyalną szkodę, ponieważ on żadnego majątku nie posiada.

Mimo tego, że Samuel Kesten nie jest człowiekiem godnym kredytu i nie daje gwarancyi, że dotrzyma umowy kontraktu Wydział powiat. zniósł uchwałę Rady gm. z dnia 8,7 1910 i rezolucyę z dnia 17,8 1910 L. 4404 zarządził wydzierżawienie młyna Kestynowi, dlatego że ten obiecał 500 K. płacić więcej, ale obiecanka obiecanką, bo jej Kesten nie dotrzyma, jak dotąd nie dotrzymywał umów, a majątku nie posiada, otóż nikt nie zwróci szkody. Wspomniany młyn wymaga koniecznie nie naprawy lecz odbudowy, ale p. Sysak, lustrator powiatowy i p. Leer inżynier powiat. orzekli, że młyn potrzebuje tylko małej naprawy, a pan lustrator zrobił propozycyę, że najlepiejby było młyn sprzedać, oczywiście Kestynowi.

Taką propozycyę ma zamiar p. lustrator pozbawić gminę Ispas ładnego dochodu z wydzierżawienia młyna.

Gmina wniosła protest przeciw zarządzeniu Wydziału pow. do Wydziału krajowego a komisya techniczna ze Starostwa orzekła, że jest konieczna potrze-

ba odbudowanie młyna i wyznaczyła termin odbudowy na wiosnę 1911 roku, bo w przeciwnym razie młyn zamknie.

Podpisani zapytują:

Czy Wydział krajowy, raczy pouczyć Wydział powiatowy w Kołomyi, co do ustawowego stanowiska jego, że on ma prawo nadzoru (§. 25 z 12/8 1866 Nr. 21 Dz. u. kr.) a nie zarządu, bo Rada gminna jest organem uchwalającym i zarządzającym (§. 29. z 12/8 1866 Dz. u. kr. Nr. 19.), i czy nakaze Wydz. pow. nie przekraczać swojej kompetencji i nie narażać gminę na straty materialne.

Interpelant:
Sandulak

Dumka, Winniczuk, T Staruch, A. Staruch, Sodomora, Kurowiec, Petruszewicz, Skwarko, Lewicki, Makuch, Korol, Hanczakowski, Tracz, Krynicki, Krysowaty.

I n t e r p e l a c y a

posła Sandulaka i tow. do c. k. Rządu w sprawie postępowania nauczyciela Hlawatego w Orzelcu pow. śniatyńskiego.

We wsi Orzelce pow. Śniatyn jest nauczyciel p. Dyonizy Hlawaty. Nauczyciel ten swoim postępowaniem prowokuje gminę i szerzy demoralizację. Mimo, że władze szkolne są uwiadomione o wszystkich nadużyciach tego nauczyciela nie myślą go usunąć, a on mówi otwarcie, że go na to nadano do Orzelce, by uczył chłopów rozumu.

A więc fakta:

1) Dnia 1. września 1909 r. zastępca głowy rady szkolnej miejscowej Tymofteja Rawluk w towarzystwie naczelnika gminy przyprowadził zgodzonego stróża do szkoły i uwiadomił o tem p. nauczyciela. Ten ostatni odrzekł, że rada szkolna miejscowa nie ma prawa do stróża, kazał im

się wynieść i dokończył słowami; „Już mnie napadacie!“

Wręczono p. Dyonizemu Hlawatemu pieniądze za półrocze na stróża. Ten pieniądze sobie przywłaszczył, a stróża przez całe półrocze przy szkole nie było! Pan Hlawaty kazał uczniom chustkami zamiatać klasę, a zmiecione śmiecie wynosić w spódnicach. Między innymi zamiataly: Ołena Jaworowska Tanaski, Kalina Jaworowska Tanaski, Rożalia Balewico Mikołaja, Paraśka Pawluk Hryóka, Marya Fediuk Nikifora, Anna Mameczur Tymofteja, Marya Danyluk Mikołaja.

2) Pan Hlawaty postępowaniem swoim przed rodzicami i dziećmi poniża powagę rady szkolnej miejscowej. Za przysłane pieniądze przez c. k. Radę szkolną okrężną zakupiono dla biednych dzieci, odzież i obuwie. Te rozdano w obecności p. nauczyciela i za jego wskazówkami przy końcu października 1909 roku.

Pan Hlawaty poodbierał jednak z niewiadomej przyczyny darowane rzeczy od dzieci: Tymofteja Kuryluka Osypa, Jana Jaworskiego Proca, Jana Petruka Semena a później pooddawał. Rodzice skarżą się Radzie szkolnej miejscowej.

3) Bardzo wiele dzieci, pomimo iż miały dobre świadectwa i postępy w naukach, nawrócił je o rok lub dwa lata niżej i to w kilka tygodni po rozpoczęciu roku szkolnego, kiedy rodzice pokupowali dla nich książki przez co naraził każdego ojca na stratę materialną a dzieci zniechęcił do nauki.

Ze p. nauczyciel nawrócił dużo dzieci na niższy rok i poodbierał im świadectwa, świadczy następująca tabelka:

1) Jana Jaworskiego Proca	z 4	na 2	rok
2) „ Juszczyka Piotra	„ 4	„ 2	„
3) Hryóka Jaworskiego			
Tymofteja	„ 3	„ 2	„
4) Mikołaja Bereźnickiego			
Juzy	„ 4	„ 2	„

5) Annę Pawluk, Tymofteja	„ 3	„ 2	„
6) Tymofteja Kuryluk, Osypa	„ 4	„ 2	„
7) Katarzynę Antonijczuk	„ 4	„ 2	„
8) Gafię Tymczuk, Hryćka	„ 3	„ 2	„
9) Kalinę Petruk, Mikołaja	„ 3	„ 2	„
10) Olenę Petruk	„ 5	„ 4	„
11) Onufrego Fediuk, Ty- mofteja	„ 4	„ 2	„
12) Mikołaja Tymczuk, Grzegorza	„ 6	„ 2	„
13) Maryę Numajlyk, Andrzeja	„ 5	„ 4	„
14) Onufrego Fediuk, Andrzeja	„ 4	„ 2	„
15) Zofię Ohiruk, Jana	„ 4	„ 2	„
16) Annę Kukot, Semena	„ 2	„ 1	„
17) Docyę Kuryluk, Dy- mitra	„ 3	„ 2	„
18) Wasyla Worobca, Jana	„ 4	„ 2	„
19) Szendłę Szacher,	„ 3	„ 2	„
20) Hafię Petruk, Jana	„ 2	„ 2	„
21) Zofió Mamczur, Jana	„ 3	„ 2	„
22) Naryę Pawluk, Łesia	„ 3	„ 2	„
23) Hanię Mielniczuk, Ty- mofteja	„ 4	„ 2	„
24) Paraškę Mielniczuk	„ 3	„ 2	„

4) C. k. Rada okręgowa dała p. Hlawatemu dla biednych dzieci szkolnych, zeszyty, ołówki, pióra i inne przybory szkolne w znacznej ilości. Nauczyciel to przywłaszczył sobie i żadnemu dziecku nic nie dał.

5) Wielkie niezadowolenie i narzekanie wywołało zarządzenie p. nauczyciela, ażeby każde dziecko z 2, 3 i 4 roku nauki złożyło na zeszyty szkolne na jeden kurs po (70) siedemdziesiąt groszy a z 5 i 6 roku nauki po 80 groszy.

Te pieniądze ściągnął bezwzględnie od najbiedniejszych nawet dzieci, grożąc sekwestratorem — a później dzieci nie dostały wcale żadnych zeszytów.

6) W klasie podczas nauki przezywa dzieci jak: chamie, łotrze, drabie, hajdamako, murgu, hołodrygo, stul mordę i t.d.

7) Podczas nauki szkolnej p. nauczyciel karze dzieci cielesnie, bijąc w twarz i po głowie kułakiem tak, że np. uczeń Mikołaj Worobiec, Fodora ogłuch od pobicia na jedno ucho. Między pobitymi uczniami są następujący: Łeś Petruk Zapotycki, Ilka, Wasyl Worobiec, Iwana, Iwan Petruk, Michała i inni.

8) Pan D. Hlawaty obchodzi się z rodzicami uczniów nie po ludzku, znieważa ich; gdy naprzykład przyjdzie ojciec lub matka uwiadomić chorobę lub nieobecność dziecka, to p. nauczyciel wyrzuca ich za drzwi. Naprzykład: Zofię Kuryluk matkę ucznia Tymofteja wyrzucił za drzwi krzyżąc: „Takie jak ty pokradły u mnie kaczkę!“

9) Przy naszej szkole był bardzo ładny ogród szkolny. Poprzednicy p. Hlawatego zasadzili z dziećmi szkolnymi kilkaset szczep owocowych, kilkadziesiąt krzaków agrestu, kilkadziesiąt maku i inne. Nauczyciele rozdawali uczniom na własność szczepy i krzaki owocowe. P. Hlawaty między 1. a 15. listopada 1909 r. kazał dzieciom szkolnym, przynieść łopaty wykopać wszystkie szczepy powyrzucać wszystkie krzaki, a dzieciom nie chciał dać ani jednego drzewka, mimo że go prosiły a nawet nie chciał im sprzedać. Kilkadziesiąt szczep leżało tygodniami na wiatrze i pousychały a większą ilość chciał p. nauczyciel wywieść ze wsi, i na tem go przyłwiono jednej nocy. Ogród szkolny mimo że przepisy na to nie dozwalają, wynajął na szkółkę Osypowie Kuryłykowie.

10) Rodzice skarżą się, że p. nauczyciel zamiast uczyć dzieci, używa je do osobistych posług i to w godzinach przeznaczonych na naukę i tak posyłał do karczmy po wódkę i rum następujących uczniów: Wasyla Petruka Łesia, Onufrego Fediuka syna Tymofteja, Łesia Antonijczuka i Jana Seweryna.

Na pocztę oddaloną blisko 2 kilom. posyłał podczas szkolnej nauki: Wasyla Hawryluka, Lesia Antonijczuka, Tymofteja Mameczura, Jana Seweryna i Mikołaja Tymczuka.

Taksamo podczas nauki chodzili z posyłkami po kilkanaście razy do sąsiedniej wsi Tułowy: Michał Fediuk, Dymitr Mameczur, Mikołaj Dmytruk, Mikołaj Kuryluk i Stefan Moszuk.

11) Używa uczni do rębania drzewa, noszenia z piwnicy kartofel, każe bawić dziecko a nawet każe wynosić nocne naczynie. Gdy niektóre dziecko słabsze nie może wypełnić rozkazu to p. nauczyciel nie wzdryga się użyć kułaka lub laskę i tak szturkał laską w bok Paraškę Petruk za to, że nie chciała wynieść śmieci w opończy, a Michała Rawluka bił kułakiem po głowie, że nie chciał pójść do karczmy po ser.

12) Bawić dziecko przeznaczają: Rozalię Balewicz, Michała Rawluka i Jana Petruka. Tych dwóch ostatnich przeznaczają także do wynoszenia nocnego naczynia. Ponieważ ci ostatni wzbranieli się tego, musieli za karę przynieść 24 polan drzewa ze stajni ich porębać i nosić wodę z daleko oddalonej studni.

13) Pan Hlawaty niszczy budynek szkolny.

Z kuchni zrobił drewnianą, gdzie zniszczono podłogę, w klasach pali nie rębaniem drzewem, tak że poniszczył piecy. Zegarek szkolny darował Mikołajowi Petrukowi Fedora.

14) Ze swoją żoną żył ten nauczyciel źle. Bił ją zawsze tak, że musiała uciekać i nocować w chłopskich chatach, przez co szerzył demoralizację we wsi, jakoteż i tem, że zapijał się w karczmach.

15) Ten nauczyciel niszczył inwentarz szkolny a mianowicie: wyciągnął 2 ławki szkolne z sali szkolnej, porębał je

i darował Fedorowi Worobcowi. Temu ostatniemu podarował również 10 polan drzewa szkolnego. Te rzeczy zabrali stróże nocne od Worobca gdy je wiozł do domu i dotychczas leżą one w kancelaryi gminnej.

16) Ze sali szkolnej wziął szafę do swego prywatnego użytku do mieszkania a do c. k. Rady szkolnej-okręgowej napisał, że w sali niema szafy, a rada szkolna miejscowa niechce sprawić.

17) Ten pan nie dba o naukę, do klasy przychodzi kiedy zechce a nie przestrzega przypisanych godzin nauki W pierwszym półroczu nie pisały dzieci ani jednego zadania.

Prawie wszystkie te fakta podali albo interesowani lub też Rada szkolna miejscowa w Orzelcu do wiadomości c. k. Radzie szkolnej okręgowej w Śniatynie. Ostatnia wytoczyła nauczycielowi p. Hlawatemu śledzwo, przysyłając na miejsce c. k. inspektora Jana Turskiego jeszcze w grudniu 1909, który spisywał przez cały dzień z interesowanymi protokół. Zaraz po odjeździe inspektora powiedział nauczyciel pan Hlawaty że inspektor przyjechał tylko tak dla ludzkiego oka a jemu się nic nie stanie, bo go na to dali do Orzelca by „hajdamaków uczył rozumu.“ Ten pan do dzisiejszego dnia urzęduje, kpi sobie z całej gminy i Rady szkolnej i wymyśla coraz to inne sposoby by gminę sprokować.

Pisze on nieustające doniesienia to do Rady szkolnej, to do Sądu i powoduje powołania poważnych i starych ludzi na terminy, które bez wyjątku kończą się dla niego kompromitująco. Wszystkie wyżej wymienione fakta były napiętnowane w gazecie, jednak on przeciw temu nie protestował ani nie wytoczył redakcyi procesu.

Z przyczyny tej zapytują podpisani: czy c. k. Rząd zbada podane fakta postę-

powania nauczyciela Hlawatego i czy po-
ciągnie go do odpowiedzialności?

Interpelant;
Jan Sandulak

Makuch, Kiweluk, Lewicki, Korol, Kry-
nicki, Hanczakowski, Tracz, Dumka, Win-
niczuk, T. Staruch, A. Staruch, Sodomora,
Kurowiec, Petruszewicz, Skwarko

Marszałek oznajmia, że odczytane
wnioski umieści na porządku dziennym
jednego z najbliższych posiedzeń; inter-
pelacje zaś odstąpi p. Komisarzowi rzą-
dowemu, względnie Wydziałowi krajowe-
mu, z wnioskami nagłymi postąpi regu-
regulaminowo.

Izba przystępuje do porządku dzien-
nego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie wniosku p. Skarbk-
a i tow. w sprawie zmiany niektórych
postanowień ustawy wodnej.

Przemawia p. Skarbek uzasadniając
swój wniosek, a pod względem formal-
nym wnosi o odesłanie tego wniosku do
komisji wodnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyż-
szy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Meru-
nowicza i tow. z wezwaniem do ck. Rządu
w sprawie budowy gmachów na pomiesz-
czenie ck. urzędów i zakładów państwo-
wych.

P. Skarbek w zastępstwie p. Meru-
nowicza wnosi pod względem formalnym
o odesłanie tego wniosku p. Merunowicza
do komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyż-
szy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej
o wnioskach nagłych Adolfa br. Brunic-
kiego i Merunowicza w przedmiocie udzie-
lenia zasiłku krajowego na tępienie my-
szy polnych.

Sprawozdawca p. Kędzior uwolniony
na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od
czytania sprawozdania, odczytuje nastę-
pujące wnioski komisji, sprostowawszy
omyłkę druku, a mianowicie na str. 1
sprawozdania na wierszu 19 zamiast sło-
wa „bartywej“ ma słowo być „barytowej“.

Wysoki Sejmie!

1. Sejm przyznaje w rubr. X. poz.
99. wydatków funduszu krajowego na rok
1911 na subwencyonowanie tępienia my-
szy polnych i dalsze doświadczenia kre-
dyt w kwocie 10.000 K.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby
jak najrychlej wydał w porozumieniu
z Wydziałem krajowym rozporządzenie
wykonawcze do ustawy z dnia 24. paź-
dziernika 1907 o tępieniu myszy polnych
i zarządził ogłoszenie tej ustawy wraz
z rozporządzeniem wykonawczem w dzien-
niku ustaw krajowych.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Winnicznk i wnosi
następującą poprawkę, oraz rezolucję: a
mianowicie poprawkę we wniosku 1, za-
miast 10 000 K ma być 15.000 K, oraz
rezolucję:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu
aby z funduszu na tępienie myszy pol-
nych przeznaczonego, udzielił subwencji
organizacyom rolniczym za ściśłem wyra-
chowaniem się przez te zużycia tych
subwencyj.

Przemawia p. Senyk.

Przemawia p. Sandulak.

Przemawia komisarz rządowy c. k.
radca dworu Stanisław Grodzicki.

Izba bez rozprawy uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej na wniosek sekretarza p. Urbańskiego.

Marszałek oznajmia, że p. Dumka zapisany jest „za“ wnioskami komisji, a pp. Lewickiego i Sodomorę zapisanych „przeciw“ wnioskom komisji wzywa do wyboru mowcy generalnego.

Przemawia p. Lewicki jako generalny mowca „przeciw“ wnioskom komisji i wnosi rezolucję następującą:

Wzywa się c. k. Rząd, aby niezwłocznie przystąpił do akcji tępienia myszy polnych.

Przemawia zapisany do głosu „za“ wnioskami komisji p. Dumka.

Przemawia sprawozdawca p. Kędzior

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

1. Sejm przyznaje w rubr. X. poz. 99. wydatków funduszu krajowego na rok 1911 na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i dalsze doświadczenia kredyt w kwocie 10.000 K.

Izba odrzuca poprawkę p. Winniczuka o podwyższenie kwoty 10.000 K na 15.000 K, za czem głosowało 27 posłów, oddzielnie Izba uchwała wniosek 1 komisji, w końcu odrzuca Izba w osobnem głosowaniu rezolucję p. Winniczuka.

Marszałek odczytuje następującą rezolucję p. Lewickiego:

Wzywa się c. k. Rząd, aby niezwłocznie przystąpił do akcji tępienia myszy polnych.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca p. Kędzior przyjmują tę rezolucję.

Izba uchwała tę rezolucję p. Lewickiego.

Sprawozdawca czyta:

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby jak najrychlej wydał w porozumieniu z Wydziałem krajowym rozporządzenie wykonawcze do ustawy z dnia 24. października 1907 o tępieniu myszy polnych i zarządził ogłoszenie tej ustawy wraz z rozporządzeniem wykonawczem w dzienniku ustaw krajowych.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek 2 komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie postępu budowy zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie.

Sprawozdawca p. Jabłoński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania i odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o postępie budowy zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie do wiadomości.

2. Sejm przyznaje dodatkowy kredyt w kwocie 68.000 kor. na budowę toru dowozowego do zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie i upoważnia Wydział krajowy, aby ogólną sumę zaciągnąć się mającej na cele budowy rzeczzonego zakładu pożyczki komunalnej podwyższył o tę kwotę.

Przemawia p. Kurowiec.

Po zamknięciu rozprawy przemawia sprawozdawca p. Jabłoński.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1 i 2 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje :

Wybór komisji drożynianej (21 członków).

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej posłów: Czarkowskiego - Golejewskiego, Kurowca i Szweda.

Przemawia p. Kołpaczekiewicz.

Marszałek wzywa posłów do oddania kartek, komisję skrutacyjną do przeprowadzenia skrutynium, a Izba przystępuje do dalszego punktu porządku dziennego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycjach wniesionych przez komitet wykonawczy krajowego wiecu nauczycielstwa ludowego z r. 1907 wraz z zawodami towarzystwami nauczycielskimi w Galicyi.

Sprawozdawca p. Wasung uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Petycje L. s. 4 102, 4.184, 4.188 przekazuje się Radzie szkolnej krajowej.

2. Sejm wzywa Radę szkolną krajową, by na następną sesję sejmową przedłożyła Sejmowi obliczenia, jakie obciążenie dla skarbu krajowego pociągnęłoby zrównanie płac nauczycielskich z poborami urzędników państwowych 4 ech najniższych rang, zniesienie czwartej klasy płac, poprawa płac przez podwyższenie dodatków 5-letnich, regulacja płac nauczycieli szkół wydziałowych i dopełniających kursów rolniczych, podwyższenie pensji wdów i sierót po nauczycielach, zrównanie płac nauczycieli, którzy przeszli na emeryturę przed r. 1907 z emeryturami wedle obecnie obowiązującej ustawy.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1 i 2 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej w sprawie zezwolenia reprezentacji powiatowej w Limanowej na zaciągnięcie pożyczki.

Sprawozdawca p. St. H. hr. Badeni uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Limanowej na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 25.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Limanowej zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacji powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 25.000 K na dokończenie budowy drogi gminnej I. klasy z Młynnego do Ujanowic.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam

Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Limanowej zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 25.000 K na dokończenie budowy drogi gminnej I. klasy z Młynego do Ujanowic.

Izba bez rozprawy uchwala art. I. zgodnie z wnioskiem komisyi.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Limanowej na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 25.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Izba bez rozprawy uchwala art. II., III., tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisyi.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi administracyjnej w sprawie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu na zaciągnięcie pożyczki.

Sprawozdawca p. St. H. hr. Badeni uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania i odczytuje następujące wnioski komisyi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 300.000 K.

Zgodnie z uchwałą Mojego Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 300.000 K na wybudowanie i urządzenie szpitala powszechnego w Buczaczu.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam

Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i skarbu.

Przemawia p. Makuch.

Po zamknięciu rozprawy przemawia sprawozdawca p. St. H. hr. Badeni.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta :

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 300.000 K na wybudowanie i urządzenie szpitala powszechnego w Buczaczu.

Izba bez rozprawy uchwala art. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Buczaczu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 300 000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Izba bez rozprawy uchwala art. II.,

III., tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwala Izba cały projekt powyższej ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej w przedmiocie przenoszenia gmin do wyższej klasy plac nauczycielskich.

Sprawozdawca p. St. H. hr. Badeni uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm rzeczy:

I. przyjąć sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości,

II. uchwalić załączony projekt ustawy,

III. uchwalić następujące rezolucye:

1. Wzywa się Radę szkolną krajową, aby przesuwanie miejscowości do wyższej klasy plac odbywało się jedynie raz na rok i to z ważnością od dnia 1. sierpnia odnośnego roku.

2. Wzywa się Radę szkolną krajową, aby w pierwszym rzędzie uwzględniła gminy: a) podmiejskie, b) o wybitnym charakterze przemysłowym, c) będące miejscami leczniczymi lub klimatycznymi.

U s t a w a

z dnia zmieniająca art. 11. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 nr. 73. Dz. u. kr. w brzmieniu ustawy z dnia 25. maja 1907 nr. 49. Dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wiel-

kiem Księstwem Krakwskim postanowiam, co następuje:

§. 1.

Artykuł 11. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 Dz. u. kr. nr. 73 o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych w brzmieniu ustanowionem ustawą krajową z dnia 25. maja 1907 Dz. u. kr. nr. 49. znosi się w dotychczasowem brzmieniu, a ma opiewać, co następuje:

Art. 11.

A) Roczne płace nauczycieli szkół ludowych publicznych dzielą się na następujące klasy:

a) w szkołach pospolitych:

I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem, dla połowy posad w każdym mieście 2.300 K, a dla drugiej połowy posad 2.100 K;

II. klasa w miastach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 13. marca 1889 Dz. u. kr. nr. 24 dla $\frac{1}{4}$ części ogółu posad 2.100 K, dla $\frac{1}{4}$ części posad 1.900 K, dla $\frac{2}{4}$ części posad 1.700 K;

III. klasa w gminach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. nr. 51 dla $\frac{1}{4}$ części ogółu posad 1.700 K, dla $\frac{1}{4}$ części posad 1.500 K, dla $\frac{2}{4}$ części posad 1.300 K.

IV. klasy w reszcie gmin dla $\frac{1}{4}$ części posad w każdym powiecie 1.400 K, $\frac{1}{4}$ części posad 1.200 K, dla $\frac{2}{4}$ części posad 1.000 K.

W przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących może Rada szkolna krajowa za zgodą Wydziału krajowego przesuwac miejscowości do wyższej klasy płac nauczycielskich.

b) W szkołach wydziałowych osobnych i w klasach wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem dla połowy posad w każdym mieście 2.500 K, dla drugiej połowy 2.300 K.

II. klasa w innych miastach dla połowy ogółu posad 2.300 K, dla drugiej połowy 2.100 K.

B) Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowo ustanowionego oznacza Rada szkolna krajowa, nie może ono jednak:

a) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości i kwalifikacyjny, wynosić mniej niż 900 K;

b) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości, oraz dla nauczyciela, który złożył egzamin kwalifikacyjny za dyspensą od egzaminu dojrzałości, wynosić mniej niż 700 K;

c) dla nauczyciela pomocniczego bez kwalifikacji wynosić mniej niż 500 K.

Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowego nie może zaś przewyższać poborów nauczyciela stałego, którego miejsce nauczyciel tymczasowy zastępuje.

§. 2.

Ustawa niniejsza rozpoczyna obowiązywać z dniem ogłoszenia jej w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi Wyznań i Oświaty.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Winniczuk i wnosi następującą rezolucję:

Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, ażeby w większych podmiejskich gminach nauczyciele tak polskiej jak i ruskiej narodowości byli równo traktowani.

Przemawia p. Makuch.

Izba bez rozprawy uchwała na wniosek sekretarza p. Urbańskiego zamknięcie rozprawy ogólnej.

Przemawia zapisany do głosu p. Lewicki.

Przemawia zapisany do głosu p. Maryewski i wnosi następującą poprawkę:

Ustęp z artykułu 11 a) od słów: „W przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących. ... aż do „płac nauczycielskich“ przedstawia się i umieszcza się w tym samym artykule po ustępie b) po słowach: dla drugiej połowy 2.100 K.

Przemawia sprawozdawca p. St. H. hr. Badeni.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy:

I. przyjąć sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek I. komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 1.

Artykuł 11. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 Dz. u. kr. nr. 73. o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych w brzmieniu ustanowionem ustawą krajową z dnia 25.

maja 1907 Dz. u. kr. nr. 49. znosi się w dotychczasowem brzmieniu, a ma opiewać, jak następuje:

Izba bez rozprawy uchwała §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 11.

A) Roczne płace nauczycieli szkół ludowych dzielą się na następujące klasy.

a) w szkołach pospolitych:

I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem, dla połowy posad w każdym mieście 2.200 K, a dla drugiej połowy posad 2.100 K;

II. klasa w miastach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 13 marca 1880 Dz. u. kr. nr. 24. dla $\frac{1}{4}$ części ogółu posad 2.100 K, dla $\frac{1}{4}$ części posad 1.900 K, dla $\frac{2}{4}$ części posad 1.700 K;

III. klasa w gminach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. nr. 51, dla $\frac{1}{4}$ części ogółu posad 1.700 K, dla $\frac{1}{4}$ części posad 1.500 K, dla $\frac{2}{4}$ części posad 1 300 K.

IV. klasa w reszcie gmin dla $\frac{1}{4}$ części posad w każdym powiecie 1.400 K, dla $\frac{1}{4}$ części posad 1.200 K, dla $\frac{2}{4}$ części posad 1.000 K.

W przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących może Rada szkolna krajowa za zgodą Wydziału krajowego przesuwac miejscowości do wyższej klasy plac nauczycielskich.

b) W szkołach Wydziałowych osobnych i w klasach wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I. klasa w miastach rządzących się

własnym statutem dla połowy posad w każdym mieście 2.500 K, dla drugiej połowy 2.300 K.

II. klasa w innych miastach dla połowy ogółu posad 1.300 K, dla drugiej połowy 2.100 K.

B) Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowo ustanowionego oznacza Rada szkolna krajowa, nie może ono jednak:

a) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości i kwalifikacyjny, wynosić mniej niż 900 K;

b) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości, oraz dla nauczyciela, który złożył egzamin kwalifikacyjny za dyspensą od egzaminu dojrzałości, wynosić mniej niż 700 K;

c) dla nauczyciela pomocniczego bez kwalifikacji wynosić mniej niż 500 K.

Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowego nie może zaś przewyższać poborów nauczyciela stałego, którego miejsce nauczyciel tymczasowy zajmuje.

Marszałek odczytuje poprawkę p. Maryewskiego, która opiewa:

Od słów „W przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących... aż do „płac nauczycielskich“ -- przedstawia się i umieszcza się w tym samym artykule po ustępie b) po słowach: dla drugiej połowy 2.100 K.

Po zamknięciu rozprawy Izba uchwała ustęp A) a) I—IV. art. 11 zgodnie z wnioskiem komisji, następnie uchwała ustęp b) I. i II. art. 11 według wniosku komisji z opuszczeniem ustępu „W przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących może Rada szkolna krajowa za zgodą Wydziału krajowego przesunąć miejscowości do wyższej klasy plac nauczycielskich.“ i dalej uchwała Izba poprawkę p. Maryewskiego t. j. uchwała,

by ustęp „W przypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących może Rada szkolna krajowa za zgodą Wydziału krajowego przesunąć miejscowości do wyższej klasy plac nauczycielskich.“ był w brzmieniu wniosku komisji umieszczony w ustępie A) art. 11. na końcu przed ustępem B) tego art. 11., wreszcie uchwała Izba ustęp B) art. 11. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 2.

Ustawa niniejsza rozpoczyna obowiązywać z dniem ogłoszenia jej w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi Wyznań i Oświaty.

Ustawa z dnia . . . zmieniająca art. 11. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 nr. 73. dz. u. kr. w brzmieniu ustawy z dnia 25. maja 1907 nr. 49. dzien. ustaw kraj.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Izba bez rozprawy i łącznie uchwała §§. 2, 3 tytuł i ustęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

P. Winniczuk oznajmia, że cofa swą rezolucję.

Sprawozdawca czyta:

1. Wzywa się Radę szkolną krajo-

wą, aby przesuwanie miejscowości do wyższej klasy plac odbywało się jedynie raz na rok i to z ważnością od dnia 1 sierpnia odnośnego roku.

Izba bez rozprawy uchwała tę 1 rezolucję komisji.

Sprawozdawca czyta:

2. Wzywa się Radę szkolną krajową aby w pierwszym rządzie uwzględniła gminy: a) podmiejskie, b) o wybitnym charakterze przemysłowym, c) będące miejscami leczniczymi lub klimatycznymi.

Izba bez rozprawy uchwała tę 2 rezolucję komisji.

Marszałek wzywa p. Czarkowskiego-Golejewskiego do zdania sprawy z wyniku skrutynium wyboru komisji drożyznianej.

P. Czarkowski-Golejewski zdaje sprawę z wyniku skrutynium tego wyboru. Głosowało 99 posłów. Absolutna większość 50 głosów. Na członków tej komisji otrzymali po 99 głosów posłowie pp: Abrahamowicz, Cieński Leszek, Czarkowski-Golejewski, Ciucheński, Doliński, Garapich, Gniewosz, Górski, Halban, Horodyski, Korol, Kurowiec, Leo, Marszałkiewicz, Mycielski Edward, Petruszewicz, Ptak, Starowieyski, Stefczyk, Witos, Tertil.

Marszałek stwierdza ten rezultat wyboru.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego L. s. 81.927 w przedmiocie powiększenia etatu technicznego służby drogowej Wydziału krajowego.

Sprawozdawca p. Jędrzejowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1-o Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie z dnia 12. lipca 1910 L. s. 81.927 w przedmiocie powiększenia etatu technicznego służby drogowej Wydziału krajowego.

2-o Sejm powiększa etat o dwie posady starszych inżynierów, o dwie posady inżynierów I. klasy, o dwie posady II. klasy i o dwie posady inżynierów-adjunktów, z dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia.

3-o Sejm powiększa etat krajowych konduktorów drogowych o pięć posad starszych konduktorów, o pięć posad konduktorów I. klasy, o pięć posad konduktorów II. klasy i o pięć posad konduktorów III. klasy, wraz z dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda. Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1—3 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Marszałek oznajmia, że Izba przystępuje do załatwienia wniosków nagłych.

Naastępuje wniosek nagły p. Bednarskiego w sprawie zapomogi dla pogorzalców gminy Maniowy.

Wniosek ten opiewa:

W n i o s e k n a g ł y

w sprawie udzielenia zapomogi pogorzalcem gminy Maniowy powiatu nowotarskiego.

Dnia 20. września b. r. około godziny drugiej rano wybuch pożar z niewiadomej przyczyny we wsi Maniowy powiatu nowotarskiego i zniszczył doszczętnie 9 gospodarstw ze wszystkimi budynkami przyrządami gospodarczymi i całym tegorocznym zapasem zboża i paszy, tak że 9 rodzin pozostało bez dachu i ka-

walka chleba. Szkoda spowodowana przez pożar wynosi przeszło 45.000 koron. Z pogorzalców nikt nie był ubezpieczonym od ognia. Celem ulżenia nędzy nieszczęśliwym pogorzalcem Maniów pożądana jest rychła i wydatna pomoc z funduszków państwowych i krajowych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Udzielenie zapomogi pogorzalcem Maniów z krajowych funduszków w odpowiedniej wysokości.

2) Wezwać c. k. Rząd o udzielenie zapomogi tym pogorzalcem z funduszków państwowych.

3) Odpisać z urzędu pogorzalcem podatki zaległe.

Lwów, 6. października 1910.

Wnioskodawca:
Bednarski.

Sala, Battaglia, Leo, Federowicz, Maryewski, Kleski, Jabłoński, Adam, Tertil, Maiss, Landau, Sare, Rutowski, Bandrowski, Skarbek, Merunowicz.

Przemawia p. Bednarski, uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego komisji budżetowej.

Następuje:

W n i o s e k n a g ł y

posła A. Krężła i tow. do c. k. Rządu w sprawie usunięcia zarządzeń weterynaryjnych, utrudniających obrót i handel bydłem i nierogacizną, w gminach kraju nieobjętych zarazą pryszczycy.

Zważywszy, że zarządzenia weterynaryjne mające na celu stłumienie pryszczycy w gminach kraju, zarazą tą nieobjętych, narażają włościąństwo na nieobliczalne straty w gospodarstwach — a to przez utrudnienie obrotu i handlu bydłem i nierogacizną przez wzbronienie wypędzania na paszę w polu, jak nie mniej zamknięcie targów.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w gminach kraju zarazą pryszczycy nieobjętych, usunął wszelkie zarządzenia weterynaryjne, tamujące obrót bydłem i nierogacizną t. j. otworzył targi na takowe i dopuścił wypędzać na paszę w pole — zaś w gminach zarazą tą objętych zarządzenia te zlagodził.

Wnioskodawca:
A. Krężel.

Bis, Bojko, Kędzior, Ptak, Żardecki, Wasung, Jampolski, Stefczyk, Stapiński, Jedynak, Witos, Cieluch, Szwed, Myjak, Lewakowski.

Przemawia p. Krężel uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego komisji gospodarstwa krajowego.

Następuje:

W n i o s e k n a g ł y

W Kętach, powiecie bialskim, zgromadziło osiemnaście stodół napełnionych zbożem. Zboże nie było zabezpieczone, a także budynki nie wszystkie były ubezpieczone.

Szkoda wynosi około 50 tysięcy ko-

ron. Wobec panującej drożyzny na ludność ubogą rękodzielniczą, która i tak walczy z nędzą, przez notoryczny upadek rękodzielnictwa, spadła wskutek tego pożaru ogromna klęska — i ratunek wydatniejszy jest konieczny.

Upraszają tedy podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzelncom miasteczka Kęty udziela się zapomogi odpowiedniej w stosunku do zapomóg, udzielanych innym pogorzelncom w kraju.

Wnioskodawca:

Ks. Stanisław Stojałowski.

Senyk, Lewicki, Korol, Kędzior, Winniczuk, Skwarko, Petruszewicz, Tracz, Sodomora, Pastor, Dudykiewicz, Stefczyk, Stapiński, Szwed, Witos, Dumka, Sandulak.

Przemawia p. Stojałowski uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego Komisji budżetowej.

Następuje:

Wniosek nagły.

W Grębowie, w powiecie tarnobrzeskim, spłonęły zabudowania gospodarskie — wedle załączonego przy niniejszym, spisu. W połączeniu z klęską pryszczycy, a raczej ze zarządzeniami spowodowanymi wskutek tej zarazy — mieszkańcy wszyscy — tem bardziej pogorzelnicy narażeni są na utratę całego inwentarza z powodu braku paszy. Pomoc jak najszybsza jest konieczną, wobec czego wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzelncom gminy Grębowa udziela się z funduszków krajowych wydatnej pomocy na zakupno paszy i chleba.

Wnioskodawca:

ks. Stanisław Stojałowski.

Lewicki, Senyk, Korol, Tracz, Pastor, Winniczuk, Skwarko, Stapiński, Szwed, Witos, Dumka, Sandulak, Petruszewicz, Kędzior, Sodomora, Stefczyk, Dudykiewicz Wasung.

Pożar w Grębowie.

Dnia 19. września 1910 zapaliła się chałupa Franciszki Dul, zapaliło dziecko konopie suszone.

Szkoda w budynkach i zbożu wynosi jak niżej. Budynki były asekurowane, zboże i siano nie.

1) Tadeusz Dul	14 000	koron
2) Adam Dul	8.000	"
3) Adam Bąk	3.000	"
4) Jan Motas	3.000	"
5) Wincenty Motas	3.400	"
6) Michał Dąbek	1.600	"
7) Jan Janeczko	800	"
8) Michał Janeczko	1.000	"
9) Franciszka Dul	600	"
10) Antoni Baran	1.400	"
11) Agnieszka Szewc	800	"
12) Wojciech Dul	1.600	"
Razem	38.200	koron

Przemawia p. Stojałowski uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku Komisji budżetowej

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego Komisji budżetowej.

Wniosek nagły

posła Szweda o udzielenie wsparcia mieszkańcom gminy Przyborowa pow. żywieckiego poszkodowanych klęską gradobicia.

Wysoki Sejmie!

Gmina Przyborów nawiedzona została przed samymi zbiorami z pola w roku bieżącym nie pamiętną burzą połączoną z gradem, która w gruntach górzystych od Węgier ziemiopłody do szczytu zniszczyła i wyrządziła szkody przeszło na 15.000 koron.

Ludność tej gminy wynosi 2100 mieszkańców i jest bardzo uboga, ma grunta mniej urodzajne w górach około Węgier położone - niema w pobliżu żarobków, a przez klęskę gradobicia została bardzo dotknięta i zubożona.

Wysoki Sejm krajowy

raczy zatem mieszkańcom gminy Przyborowa, gradobiciem w r. 1910 dotkniętym przyznać wydatniejszą zapomogę na żywność i zasiew gruntów.

Lwów, dnia 11. września 1910.

Wnioskodawca:
Szwed.

Hanczakowski, Jedynek, Bojko, Winniczuk, Sodomora, A. Staruch, Skwarko, Cieluch, Styła, Cipser, Krężel, Bednarski, Witos, Skołyszewski.

Przemawia p. Szwed uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku Komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego Komisji budżetowej.

Następuje:

Wniosek nagły

p. Winniczuka i tow. w sprawie udzielenia zapomogi pogorzelncom gm. Knihini-na, pow. Stanisławów.

Wysoki Sejmie!

Dnia 9. października 1910 wybuchł w Knihininie wsi pożar i zniszczył zupełnie 15 gospodarstw ze wszystkimi zabudowaniami i zapasami żywności paszy i inwentarzem martwym tak, że kilkanaście rodzin zostało pod gołym niebem, nie mają gdzie mieszkać i czem się pożywić, ani nie mają paszy dla bydła. Tylko drobna część szkody była ubezpieczona tak, że pogorzelnicy zostali w jednej chwili żebrakami i przy nadchodzącej zimie grozi im nędza. Pomimo tego, że była tam straż pożarna ze Stanisławowa i Knihinina, trudno było co wyratować, ponieważ pasza i zboże spowodowały wielki pożar.

Z tego powodu podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić pogorzelncom Knihinina wsi subwencję w kwocie 5.000 koron z funduszków krajowych.

Wnioskodawca:
Winniczuk.

Szwed, Lewicki, Styła, Skołyszewski, Makuch, Jedynek, Sandulak, Dumka, Korol, Krysowaty, Kurowiec, Kiweluk, Skwarko, Sodomora, A. Staruch, T. Staruch, Ptak, Petruszewicz.

Przemawia p. Winniczuk uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku Komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego Komisji budżetowej.

Następuje:

Wniosek nagły.

posła Szweda i tow. o udzielenie wsparcia mieszkańców gminy Koszarowa powiatu Żywiec z powodu klęski gradobicia.

Wysoki Sejmie:

Dnia 1. sierpnia 1910 gmina Koszarowa dotknięta została nie pamiętną burzą gradową która na obszarze $\frac{3}{5}$ części gminy wszystkie ziemioplody do szczytu zniszczyła i zrządziła szkodę na 3.0000 K.

Taką samą klęskę poniosła ta gmina w roku 1909, bo nawałnica połączona z gradem zniszczyła plony i grunta górnicze w wielu miejscach uszkodziła — Gmina Koszarawa należy do najuboższych gmin powiatu żywieckiego, ma grunta złe w górach karpackich około Babiej góry i Węgier położone i liczy około 2.800 mieszkańców i ludność tu uboga, nie ma w miejscu żadnych zarobków, a przez dwukrotne klęski elementarne popadła w większą nędzę — i niektóre familije już teraz nie mają co jeść — ani za za co kupić.

Z tego powodu na prośbę gminy

Wysoki Sejm raczy

mieszkańcom gminy Koszarowa z powodu dwukrotnego gradobicia przyznać wydatniejsze wsparcie na żywność — na zakupno karmy bydłu — i na obsiewek ich gruntów na wiosnę.

Lwów, dnia 14. października 1910.

Wnioskodawca:
Szwed.

Sandulak, Sodomora, Dumka, Długosz, Wasung, Żardecki, Jampolski, Kędzior, Cipser, Styła, Bis, Ptak, Jedynak, Krężel.

Przemawia p. Szwed uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku komisji budżetowej

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego Komisji budżetowej.

Następuje:

Wniosek nagły p. Kozłowskiego i tow. w sprawie pomocy dla pogorzalców gminy Majdan.

P. Kozłowski nieobecny w Izbie.

Następuje:

Wniosek nagły

Podpisani przeto wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Wzywa się Komisję dla reformy wyborczej, aby do dni trzech zdała Wysokiemu Sejmowi sprawę z dotychczasowych prac swoich w przedmiocie sejmowej reformy wyborczej.

Wnioskodawca
Leo.

Bandrowski, Doliński, Rutowski, Federowicz, Jabłoński, Battaglia, Sare, Sala Ciuchciński, Skarbek, Maryewski, Michałowski, Bednarski, Landau, Tertil, Schätzels, Jahl, ks. Pastor, Kleski.

Przemawia p. Leo uzasadniając nagłość tego wniosku.

Marszałek otwiera rozprawę nad nagłością tego wniosku.

Przemawia p. Battaglia.

Przemawia p. Wasung.

Przemawia p. Piniński.

Marszałek zamyka posiedzenie na-
znaczając następne na dzień 17. paździer-

nika 1910 na godzinę 10 przed południem
i odczytuje porządek dzienny następnego
posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 2. minut
15 po południu.

Marszałek krajowy:
Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:
Mieczysław Urbański w. r.
Zacharyasz Skwarko w. r.